

SCHUBERT

Die schöne Müllerin, D 795 - A szép molnárlány

A vándorlás

A vándorlás a molnár dolga,
a vándorlás!

Rossz molnár az, kinek
nem jut eszébe a vándorlás,
a vándorlás.

A víztől tanultuk ezt,
a víztől!
Nem pihen nappal, sem éjjel,
mindig a vándorlásra gondol
a víz.

Ezt lessük el a kerekektől,
a kerekektől!
Nem állnak meg szívesen,
fáradhatatlanul örölnek
a kerekek.

A kövek, bármily nehezek,
a kövek!
Vígan járnak a körtáncot
és még gyorsabbak lennének
a kövek.

Ó vándorlás, én örömöm,
ó vándorlás!
Mester és mesterné,
engedjétek utamra
vándorolni.

Hová?

Patakzúgást hallottam.
a sziklából tört elő,
a völgy felé zúgott
frissen, fényesen.

Nem tudom, mit éreztem,
ki adta a tanácsot,
követnem kellett lefelé
vándorbotommal.

Lefelé, egyre tovább,
mindig a patak után,
és egyre frissebben zúgott
s mind fényesebben a patak.

Ez az én utam?
Ó kis patak, mondd, hová?
Zúgásoddal egészen
megbabonáztál.

Mit beszélek zúgásról?
Ez nem lehez zúgás:
Biztos a sellők énekelnek
a mélyben körtáncukhoz.

Hadd énekeljenek, pajtás,
te csak menj utánuk vígan,
hisz forognak malomkerekek
minden tiszta patakban.

Állj!

Egy malmot látok csillogni
az égerfák között,
a zúgáson, éneken
áttör a kerekek zaja.

Ej, köszöntlek,
édes malom-ének!
És a ház mily meghitt!
hogyan ragyognak az ablakok!

És a nap mily fényesen
süt le az égből.
Ej patak, kedves patak,
így gondoltad?

Köszönet a pataknak

Így gondoltad,
zúgó barátom?
Daloddal, csengésseddel
így gondoltad?

A molnárlányhoz!
Ez volt az értelme.
Ugye, jól értettem?
A molnárlányhoz.

Ő küldött téged?
Vagy megzavartál?
Szeretném tudni,
Ő küldött-e téged.
Bárhogy is legyen,
belenyugszom:
megtaláltam, amit kerestem,
bárhogy is legyen.

Munkát kerestem,
most van elég
a kéznek is, a szívnek is
bőven elég.

Szombat este

Bár volna ezer kezem!
Bár forgathatnám a zúgó
kerekeket!
Suhannék át a ligeten!
Forgatnék minden követ!
Hogy a szép molnárlány
észrevegye húségemet,

Jaj, karom gyenge!
Bármit emelek, viszek,
bármit vágok, ütök,
bárki megteszi!

S ott ülök a nagy körben
a csöndes, hús szombat este,
és a mester szól mindenkire:
Munkátok tetszett nekem,
és a kedves lány kíván -
mindenkinek jó éjt.

A kíváncsi

Nem kérdem a virágokat,
nem kérdem a csillagokat,
egyik sem tudja megmondani,
amit oly szívesen megtudnék.

Nem vagyok kertész,
a csillagok túl magasan vannak,
kis patakomat kérdezem,
hogyan megcsal-e szívem.

Ó, kedvesem kis patakja,
 mily néma vagy ma!
 Csak egyet akarok tudni,
 csak egyetlen kis szót,
 Igen! ez az egyik,
 a másik: Nem,
 a két kis szó egy világot
 zár be körülöttem.

Ó, kedvesem kis patakja,
 mily furcsa vagy!
 Nem akarok tovább beszélni,
 mondd, kis patak, szeret engem?

Türelmetlenség

Bevésném minden fakéregbe,
 bekarcolnám minden kavicsba,
 bevetném minden ágyásba
 zsázsával, mi gyorsan elárulja,
 minden fehér lapra felírnám:
 tiéd szívem s örökre az marad!

Ifjú seregélyt nevelnék,
 míg tisztán mondja a szavakat,
 míg utánozná ajkam szavát,
 szívem teljes sürgetését;
 s ablaka alatt dalolná:
 tiéd szívem s örökre az marad!

Hiszem, szememből olvasható,
 orcámon ég mindenki előtt,
 leolsvasható néme számról,
 lehelletem hangosan hírül adja;
 s ő mindezt nem veszi észre:
 tiéd szívem s örökre az marad!

Reggeli üdvözet

Jó reggelt, szép molnárlány!
 Miért fordítod el fejecskéd,
 mintha valami bántana;
 Köszöntésem úgy bánt?
 Pillantásom úgy zavar?
 Így hát továbbmegyek.

Hadd álljak meg távol
 és nézhessem kedves ablakod.

távolról, egész távolról!
Te szőke fejecske, bújj elő!
nézzetek ki kerek kaputokon,
ti kék hajnalcsillagok.
Rázzátok le a könnyek fátylát,
nézzetek föl frissen
Isten fényes reggelére!
Pacsirta száll a légben;
s a szív mélyéről a szerelem
szevedésről, gondról szól.

A molnár virágai

A pataknál virágok nyílnak,
fényes kék szemekkel néznek;
A patak a molnár barátja
és kék a kedvesem szeme is,
ezért ők az én virágaim.

Közvetlenül ablaka alá
akarom ültetni a virágokat;
mondjátok nek, ha minden csöndes,
ha fejeteket álomra hajtjátok,
tudjátok, mire gondolok.

Ha hajnalban ablakot tár,
nézzetek rá szerelmesen,
a harmat kelyhetekben
az én könnyeim legyenek,
miket rátok hullatok.

Könnyzápor

Oly meghitten ültünk
az égerfák hús árnyában,
oly meghitten néztük együtt
a lent csobogó patakot.

Fölkelt a hold is,
s vele a csillagok,
oly meghitten néztek együtt
az ezüst tükörbe.

Mintha az egész ég
elsüllyedt volna a patakban,
s magával húzna engem is
a mélységbe.

A felhők, csillagok fölött
 vígan mormolt a patak,
 dalával, csengésével hívott:
 pajtás, kövess!
 Szemem könnyes lett,
 a tükör elhomályosult;
 a lány szólt; eső jön,
 ég veled! megyek haza.

Az enyém!

Patak hagyd a zúgást!
 Kerekek, csituljatok!
 Ti víg erdei madárcák,
 kicsik-nagyok, ne daloljatok.
 A ligeten át
 csak egy rím szóljon ma:
 A szeretett lány az enyém!

Tavasza, nincs több virágod?
 Nap, nincs fényesebb sugarad?
 Jaj! az éégsz teremtésben
 senki nem érti meg a szót:
 "az enyém"!

Patak, hagyd a zúgást!
 Kerekek, csituljatok!
 Ti víg erdei madárcák,
 kicsik-nagyok, ne daloljatok.
 A ligeten át
 csak egy rím szóljon ma:
 A szeretett lány az enyém!

Szünet

Lantom a falra akasztottam,
 átkötöttem egy zöld szalaggal,
 nem tudok énekelni,
 szívem túl tele van,
 nem tudom, hogyan öntsem rímbe.

Vágyam forró fájdalomát
 tréfás dalba öltöztettem,
 bármily édes, finom volt dalom,
 fájdalmam nem volt csekély.

Mily nagy a boldogság terhe,
 dal nem fogadja magába,

pihenj lant itt, a szögön!
 Ha szellő súrolja húrjaid,
 méh szárny megérint,
 fáj s beleborzongok.
 Miért hagyom ott ily sokáig?
 Gyakran fájdalommal
 csendülnek a húrok.
 Szerelmi k1nom utóhangja ez?
 Vagy új dalok előjátéka?

Lantom zöld szalagjával

Kár a szép zöld szalagért,
 hogy kifakul itt a falon,
 úgy szeretem a zöldet!
 Így szóltál ma, kedvesem;
 leveszem s neked adom:
 szeresd a zöldet!

Kedvesed úgyis csupa fehér,
 legyen a zöldé a díj,
 hisz én is szeretem.
 Mert szerelmünk örökzöld,
 mert zölden virágzik a remény,
 ezért szeretjük a zöldet.

Fűzd fürtjeid közé
 a zöld szalagot,
 hisz úgy szereted a zöldet.
 Akkor tudom, hol a remény,
 tudom, hol a szerelem,
 így szeretem igazán a zöldet!

A vadász

Mit akar a vadász a pataknál?
 Maradj a magad helyén!
 Itt nincs számodra vad,
 csak egy szelíd őz, ki enyém.
 Ha akarod az őzet látni,
 hagyd puskád az erdőben,
 hagyd vicsorgó kutyáid otthon,
 hagyd el kürtöd rivallását,
 szedd le álladról a bozontot,
 mert elijed az őz a kertben.

Legjobb, ha az erdőben maradsz
 és malmot, molnár békén hagysz.

Mit ér a hal a zöld ágon?
 Mit keres a mókus a tóban?
 Maradj, vadász, a ligetben,
 hagy békén a kerekeimmel;
 a tetszeni akarsz kedvesemnek,
 tudd meg, mi bántja szívét:
 A vaddisznók előjönnek éjjel
 és betörnek konyhakertjébe,
 és összetapossák a kertet;
 azokat lödd le, hős vadász!

Féltékenység és büszkeség

Hová ily gyorsan,
 zavarosan, patakom?
 Dühösen a vadász után sietsz?
 Fordulj meg és szidd meg
 előbb a molnárlányt
 könnyed kis csapongásáért,
 fordulj vissza!

Nem láttad tegnap este
 a kapuban állni
 nyújtott nyakkal, az utat lesve?
 Amikor a vadász zsákmányával
 vígan hazatér,
 jólnevelt gyerek nem dugja ki
 fejét az ablakon.

Menj patak, mondd meg neki;
 de ne szólj, hallod-e,
 egy szót sem szomorú arcomról;
 mondd neki: nádsípot farag,
 a gyermekeknek szép táncokat
 és dalokat játszik.

A szeretett szín

Zöldbe akarok öltözni,
 zöld könnyeket sírni:
 kedvesem szereti a zöldet.
 Egy ciprusligetet keresni,
 zöld rozmaringmezőt:
 kedvesem szereti a zöldet.

Föl vidám vadászatra!
 Föl, erdón, réten át!

kedvesem szereti a vadászatot.
 A vad, mit űzők: a halál,
 a rét: szerelmi bánat.
 kedvesem szereti a vadászatot.
 Ássatok sírt nekem a gyepen,
 fedjétek be zöld fűvel!
 Kedvesem szereti a zöldet.
 Nem kell fekete kereszt,
 tarka virág,
 zöld, minden zöld legyen;
 kedvesem szereti a zöldet.

A gyűlölt szín

Ki szeretnék futni a világba,
 a messziségbe,
 ha nem volna minden olyan zöld
 az erdön és mezőn!

Letépnék minden zöld
 levelet a fákról,
 a zöld fűvet könnyeimmel
 fehérre sápasztanám.

Ó zöld, te gonosz szín,
 miért nézel oly büszkén,
 pimaszul, kárörvendve rám,
 szegény, fehér emberre?

Ajtaja előtt feküdnék
 viharban, esőben, hóban,
 éjjel-nappal halkán egy szót
 énekelve: Ég veled!

Ha az erdőben vadászkiáltás szól,
 megcsörren ablaka,
 s ha nem is miattam néz ki,
 én benézhetnék hozzá.

Ó vedd le homlokodról
 a zöld szalagot;
 Ég veled! nyújtsd nekem
 búcsúzóul a kezéd!

Elszáradt virágok

Ti kis virágok,
 miket ő adott nekem,

titeket tegyenek
a síromba.

Oly fájón néztek rám,
mindta tudnátok, mi a baj?
Kis virágok, oly fehérek,
sápadtak,
kis virágok,
mitől vagytok nedvesek?

Jaj, a könnyek nem hozzák
vissza a május zöldjét,
a halott szerelmet
nem támasztják föl,
és eljön a tavasz, múlik a tél,
virágok nyílnak a fűben,
virágok lesznek síromban,
virágok, miket ő adott nekem.

És ha a sírom mellett jár,
szívében arra gondol: hú volt!
akkor, virágok, kifelé!
Eljött a május, elmúlt a tél!

A molnár és a patak

Ahol egy hú szív
belehal a szerelembe,
elhervadnak a liliomok
minden virágágyban,
a telihold elbújik
a felhők mögött,
hogy könnyeit ne lássák
az emberek;
az angyalkák
behúnyják szemüket
és a lelket nyugalomba
éneklük, zokogják.

És ha a szerelem
megszabadul a fájdalomtól,
egy új kis csillag
gyúl ki az égen,
három rózsza nyílik,
félig piros, félig fehér,
a tövisek közül,
s nem hervadnak el.
És az angyalok
levágják szárnyukat
és minden reggel

leszállnak a földre.

Jaj, patak, kedves patak,
oly jól gondolod;
jaj patak, de tudod-e,
milyen a szerelem?
Ott lent, ott van
a hűvös nyugalom,
ó patak, kedves patak,
te csak dalolj.

A patak bölcsődala

Nyugodj, nyugodj!
Hunyd be szemed!
Te fáradt vándor,
hazaérkeztél.
Itt a hűség,
pihenj nálam,
míg a tenger kiissza
a kis patakot.

Hűvös ágyat vetek
puha párnákon
a kék, kristályos
kamrácskában neked.
Rajta, rajta,
elringatlak!
Hullámok, rongassátok
el nálam a fiút!

Ha a zöld erdőből
vadászkiált rivall,
zúgok, zsongok
körülotted.
Ne nézzeket ide,
kék virágocskák!
A szunnyadónak nehézzé
teszitek álmát.

Csak el a malomtól!
Csak el innen, gonosz lány,
hogyan árnyákos
fölnél ne ébressze.
Vesd belém
finom kendődet,

hogy szemére terítsem.

Jó éjt, jó éjt!
míg minden virraszt,
aludd ki örömed,
aludd ki bánatod!
A telihold fölkel,
a köd fölszáll,
és az ég ott fön
oly távol van.

Gádor Ágnes nyersfordítása